

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagy

helyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " — "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelenik e lap hetenként
egyszer, Szombaton.

Előfizetési pénzek el-
fogadtnak Gallia Fülöp
könyvkereskedésében Kec-
skeméten.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Ismeretterjesztő hetilap.



Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árleengedés adatik.

A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számíttatik.

Hirdetések elfogadtnak Gal-
lia Fülöp könyvkereskedésében
Kecskeméten. — Hirdetésel ezen-
kívül fölvetetnek még M. Zeisel
hirdetési irodájában. (Pest, Király-
utca 60. sz.)

Az ifjúsági könyvtár.

A „Kecskeméti Lapok“ mult évi 37-ik számában „Mily módon és mily eszközzel emeljük az ifjúság szellemi fejlődését és művelődését úgy az elemi, mint a felsőbb polgári iskolákban?“ czimmal egy igen szép közlemény jelent meg, és avatott tollal tárgyalja: mily fontos az az olvasni kezdő és szerető ifjúságnak, hogy minő olvasmányokat adjunk kezébe, ha azt nem akarjuk, hogy egész életüket izgalmas, szenvedő és világ-gyűlölő olvasmányokkal meg ne mérgezzék. — Azért, hogy az ifjúság lelkét, testét egyiránt megmérgező olvasmánytól megóvjuk, megmentjük, azon indítványt teszi: — „Állítsunk fel egy gyermek és ifjúsági könyvtárt, melyben az ifjúság 10 éves korától egész 15 éves koráig hasznos és tanulságos olvasmányt kap“, és indítványát a tanító-egylet, a leány-nevelő intézetek vezetői és különösen a nőegylet figyelmébe ajánlá, — végül kijelenti, hogy indítványát, melybe szereimes, egy könnyen fel nem adja és küzd mellette, migcsak arról meg nem lesz győződve, hogy a fátum ellen hasztalan a küzdelem.

Üdvözöljük a cikk íróját — e nemes, e magasztos czélra — az ifjúság művelődésére és nemesítésére czélzó korszerű indítványáért.

Hittük és hiszszük, hogy nagy horderejű indítványa nem fog a pusztában kialtó szavaként elhangzani, hanem lesznek, kik megértik a nemes, a felette fontos indit-

vány horderejét, s annak életbeléptetését nemes kebellet megteremteni lelkesülnek.

És várakozásunkban nem csalódtunk, mert ugyanesak e lapok 45. számában „Haladás az ifjúságnál“ czimű cikkben arról értesültünk, hogy Tatai Karolina kisasszony e szép eszmét felkarolva, növendékeit felszólítá „egy már rég nélkülözött ifjúsági könyvtár alakítására“, és az eszme a fáradhatlan növendékek buzgalma folytán csakhamar testté vált, mert e czélra 60 frt. 70 kr. és 26 kötet könyv gyűjtetett.

E sorok elolvasása egyszerre kellemesen és kellemetlenül hatott reám; — kellemesen: mert az indítvány ily hamar megtermé gyümölcsét, és a kis növendékek buzgalma folytán e czélra már egy kis összeg is gyűlt be; — de kellemetlenül érintett, és azonnal eszembe jutott az indítványozó fátuma is, azaz hogy az indítvány ily ténre tereltetett, mert az így létrehozott ifjúsági könyvtár nem is lesz ifjúsági könyvtár, hanem lesz Tatai Karolina kisasszony növeldéje könyvtára, — ez elforgácsolja az erőt, hogy együttesen működve egy általános ifjúsági könyvtárt alakíthassunk.

Az indítványt tevő ugyan a 46. számban felszólalt eszméjének ily útra terelése ellen és hangsúlyozá, hogy „az ifjúsági könyvtár hozzá férhető legyen különbség és kivétel nélkül minden tanuló gyermek és ifjú számára.“

Nagyon helyesen, mi is így értjük, így óhajtuk; különben a czélra nem felel meg.

Azonban ugyan ezen lapok 51. száma újdonsági rovatában olvastuk „a nőegylet folyó hó 19-én tartott választmányi ülésében Tatai Karolin k. a. növeldéjében felállítatni tervezett ifjúsági könyvtár fölötti felügyeletet és annak anyagi támogatását is elhatározta, e végből a jövő farsangon táncvizigalmat is fog rendezni.“

Igy szólt az újdonság.

Mi ez?

Kétszer is elolvastam, nem hittem szemimnek, szemüveget is tettem fel, — de csakugyan így volt az megírva.

Nem értem.

Ujra eszembe jutott az indítványozó előre sejtett és félt fátuma.

Csakugyan fatum van e nemes czélú indítvány fölött?

Az első felkaroló az általános eszmét kis körre szoritja, egy növelde szűk falai és kevés növendéke számára.

És ezen megtörpített eszmét a nőegylet támogatná? az nem lehet, — biztatám magamat, bizonyosan az újdonság van rosszul értesülve.

A nőegylet azt nem határozhatá.

Értsük meg egymást.

Szóljunk a dologhoz „harag és gyűlölet nélkül.“

Az indítvány egy „gyermek és ifjúsági könyvtár“ felállítására tétetett.

Annak szükségességét, üdvös voltát bizonyítgatni, vagy bővebben fejtegetni fölösleges dolognak tartom, — át van annak fontosságától hatva mindenki, ki az ifjúság nevelését szíven hordja.

Eszméd hevit, bármely vidékre mén.
Szabadság volt szép lantod szózata,
Fényt, tiszta fényt esdének ajkaid,
Érző szíved féltette a hazát,
Bezengéd hát Mohácsnak halmait.

Ha volt, a ki búsan panaszkodék,
Mert elesigázta őt a kín s nyomor:
Te, hogy enyhítsd baját, munkáldkodál,
Kikaczagott bár érte a botor.
Metszett a gúny, s te el nem csüggedél,
Hanem tevéd polgári tisztet, —
S jutalmadat, mint szellemóriás,
Nem vártad itt e múltó rög felett.

Nem vártál díjt, hiszen tudád te jól,
Hogy „önösek“ s gyöngék az emberek,
S ha értők vannak is a nap becsét,
Viszonzani javát nem képesek.
Te, mint a nap, mosolygva fáradál,
Mig im bevégzed áldott utadat,
Melyen, miként a csillag nap nyomán,
Szent czéledért ezer küzdő halad...

Oh! nézz le ránk, oh! nézd e szép hazát,
A magas égből, melybe költözél,
S tekintsd, mint tudjuk itt szeretni azt,
Ki, mint te, a közös anyának él...
Oh! nézd a sirt, melyben hamvad pihen,
Oltárrá tette áldó nemzeded,
S szívében hordja ifjú és öreg,
Szent kincs gyanánt örök emlékedet.

T Á R C Z A.

Báró Eötvös József emlékezete.

(Meghalt 1871. Február 2-án.)

„Dalt érdemel: mert költő,
Könyűt: mert szeretőt.“
B. Eötvös.

Zeng hát a dal, zokogva, nagy halott,
Panasz- s könyfede drága sirodon;
Ezt! ezt ohajtá hő lángú szíved,
S dalos ajkad zengette egykoron.
Oh! már foly árja könyeinknek is
A szeretett haza kebelére —
Hisz' a göröngyös út, melyen haladt —
A nagy s dicső — ime véget ére.

Ledőlt — s oh hamvadoz örökre már
A honszeretet ékes temploma;
Kihült a szív, hol annyi érzelem
S magasztos dal gyöngymagva honola...
Oh! hogy te sem lehettél ment, szabad, —
Oh, hogy letéphetett a zord halál, —
Téged, ki mig egünkön égő nap,
A világén fényes csillag valál.

Éj van fejedben is, bár azt hívők:
Örök lángoknak lesz az gyűhelye;
Mert mint az őserő, kifogyhatlan
Eszmék virágival vala tele.
Bezárva ihletett böles ajkad is,
Melyről, ha jött, vigaszt hozott a szó;

Mert éltet annak tiszta kebeled —
S elméd varázsa volt a fényt adó.

Oh! hadd peregni könyem harmatát,
S ne bántsa az édes nyugalmat;
Hiszen a köny, mely ég szemeimben,
Mint lantod éneke, szívből fakadt...
A hús harmat, midőn virágra száll,
Megóvni vágy kialvó életet,
Te hirdeted: jót tenni szép, nemes, —
Értted könyeznem úgy-e hát lehet!?

Nem hitvány érdek az, mi engemet
Zajt ütni kész a szűk, de szent helyen,
A melybe zártanak — nagy szív — a hűk,
Kik hunytodon gyászt öltének velem.
Te e hazát, hol annyi vér folya,
Elméd által magasra emeled;
Te népedért áldoztál éjt s napot,
Csakhogy becsültté tedd honát s nevét.

Oh! míg sok az, ki künn aranyain
Csak bút s gyalázatot szerzett nekünk:
Te hű valál hozzánk mély sirodig,
Hol egyesülten értted sir szemünk;
Te általad egész világra szól
Az eltiport magyar dicső neve;
Mert lángelméd szülöttivel van — oh —
Minden zugá annak ma már tele.

A böles, a költő és tudós csodál,
Bárhol legyen e forgó földtekén,
Mert mint a hő — a nap sugarival,

Tatai Karolina kisasszonynak joga volt neveldejében növendékei számára azok és szülők közreműködésével egy könyvtár felállítását indítványozni, és azt létesíteni.

De nem volt helyes dolog, midőn az eszme a közönség közé hintetett, egy általános ifjúsági könyvtár felállítására, azt ily t érre terelés által megbénítani.

Azonban Tatai Karolin kisasszonyról felteszszük, hogy nem is így akarta, hanem az érzett szükségén növendékei számára addig akart segíteni egy kisebb könyvtár felállításával, míg egy általános ifjúsági könyvtár felállítatik, hogy az esetben az ő könyvtárát is abba bele olvashassa.

De a nőegylet, egy oly tekintélyes, idáig annyi tapintattal vezetett, annyi ügyeszetet tanúsító egyet, a fentebbi értelmű határozatot nem hozhatta, — és ha úgy határozta volna, hivatását tévesztené.

Tatai Karolin k. a. neveldejében felállítatni tervezett ifjúsági könyvtárt támogatja.

Értsük meg a dolgot.

Miért azt, és miért nem Parragh kisasszonyét, vagy miért nem Molnár Teréz neveldejét?

Miért a féltékenykedésre, neheztelésre okot adni? vagy azt hisszük, hogy az utóbb nevezettek neveldejéből egyetlen növendék is elmegy Tatai Karolin kisasszony neveldejébe az ifjúsági könyvtárból könyvet kölcsönözni?

Nagyon csalódunk és nagyon rosszul ismerjük a világot, ha ily jámbor hitben élünk.

Vagy talán a nőegylet azután még majd Molnár Teréz és végre Parragh kisasszony neveldeje számára fog ifjúsági könyvtárt felállítani?

Ezt mind nem hisszük, úgy nem is teszszük fel a nőegyletről, és annak tapintatos vezetőjeiről, — de nem is volna helyes az erőket így haszontalanul elforgácsolni.

Azért azt hisszük és meg is vagyunk győződve, hogy az ujdonságiró rosszul volt a nőegylet határozatáról értesülve, és hogy a nőegylet nem azt határozta, — hanem

egy általános gyermek és ifjúsági könyvtár felállítását tűzte ki feladatául és ennek létesítéseért fog buzgólkodni.

Ha ezt határozta, miről nem is kételkedünk, üdvözljük a nőegyletet e t érén, és csak bátran előre, bizton számíthatnak közreműködésünkre és a nemes célra szívesen járulunk filléreinkkel.

Ha véletlenül az ujdondász tudósítása hiteles volt, akkor..... gondolja meg a nőegylet, hogy „errare humanum est“ és nincs az a régi törvény, mely azon az uton és azok által, kik a felett jogosan határoznak, megváltoztatható ne volna.

Mint értesültünk, az e célra rendezett tánczestély szépen jövedelmezett; meg van a kezdet, csak folytatni kell és a biztos sikerről megvagyunk győződve.

Ha a nőegylet egy általános gyermek és ifjúsági könyvtárt fog létesíteni, Tatai Karolin k. a. az általa e célra szerzett tőkével beléphet, mely esetben a könyvtár felállításában az érdem oroszlán része jogosan övé lesz.

Ha nem lép bele, mit róla feltenni nem merünk, senki e jogát el nem vitathatja.

Ezeket szükségesnek tartottuk egyelőre elmondani, hogy „értsük meg egymást.“

Sincerus.

Színház.

Rosz idöket élünk, a színészekre nehéz napok járnak. Eddig a szombat és vasárnap csak csinált jövedelmet, most azonban e napok sem érnek egy fakovát. Bál van mindenfelé — a színházra szánt néhány krajezárt jótékony célú bállok egész serege veszi igénybe. Igen jól van; hiszen a színészet pártolása csak bójt re való, most a táncznak van ideje és pedig úgy, hogy minden bál jótékony céllal van összekötve. Az ám, tessék csak elolvasni az idej jótékony célú bállok költségvetését. Hogy fog repesni lelked örömeiben nyájas olvasó, midőn látod, hogy azon véres verítékekkel szerzett néhány forint, mit jótékony célú bálra kiszorítottál, mint gyámolítja e vagy ama egyet pénztárát? — — óh nem, a mai egyszerű világban nem igen számíthatunk már jövedelemre. Még az is szép, ha $\frac{1}{10}$ bevétel jövedelemnek marad! mert azt kívánni sem lehet, hogy selyemben, bársonyban ugráló hölgyecskék ne kellő nagyszerűséggel diszitett teremben tánczoljanak — akkor pedig a pénzt nem jótékony célra, csak a diszitményekért és a diszitőnek kell összetánczolni. Jó-

tékony célú bál = fából vaskarika. Hanem hogy mit tartozik mindez ide? Hát csak úgy édes olvasó, hogy ha valamely hazafias célú társulat, egy szinte hazafias célú társulat napi jövedelmét, akarva nem akarva elveszi, — tán méltányos lenne azt a hibát némiképen helyre ütnie, — vagy úgy, hogy a színház tágas terében adatnának a bállok, — vagy úgy, hogy bál után elmenének tömegesen a szombati naptól méltatlanul elejtett szintársulat keddi, csütörtöki előadására. Minthogy azonban ez egészen ellenkezőn történik nálunk, hozzá kezdetünk könnyebbült szívvvel a szini referadához.

Szombaton, január 27-én Tóth Kálmán „Dobó Katiczá“ja volt előadásra kitűzve, azonban egyrészt a bál, más részről a kellemetlen idő miatt az előadás elmaradt.

Vasárnap, január 28-án népelőadás és álarcsos bál volt. Az előadásra kitűzött darab nem érdemi meg, hogy címét ide írjuk, s jövőre elvárjuk a társulat derék igazgatójától, hogy ily vásári komédiának is nagyon izetlen férczelmények színrehozatalától, ha már a közönséget nem is, de a szinpadot megkíméli. Közönség rendes helyárak mellett is minden eddigi vasárnapon nagyobb volt, mint ma, és ezt mi egyenesen az előadott Paprika Jancsi-féle darabnak tulajdonítjuk. A bál ma sikerültebb volt, mint a mult vasárnap, jövedelme azonban aligha volt annyi.

Kedden, január 30-án adatott „Dalma“, eredeti történelmi dráma, 4 felvonásban, írta Jókai Mór. Az előadás meglehetősen volt. A czimszerepet Völgyiné asszony játszotta. Szép játékaival — miközben sok tanulmány nyomait mutatta — sokszoros tapsokra ragadta a kicsiny közönséget. Említésre méltók mellette Borsosné, Völgyi György, Hetényi, kik mindhármán megállták helyüket.

Csütörtökön, február 1-én az izraelita jótékony nőegylet bálja miatt szinielőadás nem tartathatótt.

Bál-krónika.

A jótékony nőegylet által — a tervezett ifjúsági könyvtár javára — az „Olvasó-kör“ helyiségében január 27-én rendezett tánczestély minden tekintetben a legsikerültebben ütött ki, és az idej farsangon a tánczestélyek közt az elsőséget vívta ki; a jelenvoltak általában kedvesen emlékeznek vissza az ott töltött jó estére.

Az egyszerűen, de izléssel diszitett tánczteremben együtt láttuk városunk minden osztályának színét, javát, kiket nem riasztott vissza sem a folytonos eső, sem a feneketlen sár. — Régen láttunk egy tánczestélyen együtt annyi szép leányt, — annyi kedves fiatal asszonyt és annyi fiatal jó kedvű tánczost, oly kitünő jó kedvvel, oly megnyerő otthoniassággal együtt mulatni, mint ez estélyen, — úgy tetszett, mintha senkisémi hiányzanék városunk nagy közönségéből.

A tánczestélyt rendező nőegylet elnöke Horváth Döméné úrnő gyengélkedő egészsége daczára is a megjelenők közt, mint a házi asszonyhoz illett is, a legelső, a távozók közt pedig majd a legutolsó volt, kinek szívélyes előzékenysége felvilánczólag hatott az egész társaságra, ki Csabainé, Madarassyné, Belákné, Gyenes Sándorné és több

Oh nézd! a magyar hölgy, ha szive fáj,
Vagy öröme titokban ég s eped —
Édes vigasztalást nálad keres;
Mert mindenütt megáldja szellemed.
A kis fiú s leány szeretni hön
Töled tanul, nagy szív! szülöt, hazát,
S a férfi, kit magasb cél lelkesít,
Az éjt s napot veled virasztja át.

Oh! nézz le ránk a csillagok közül,
Hová Isten fölhitta lelkedet,
S gyönyörködjél, jó és nemes ügyért
Kar, és e hazában mint küzdenek, —
S ha majd kivittuk így tetszésedet —
Oh kérd az Istent ott a mennyeken,
Hogy ős honunk virányain a nép
S királya mind egy és szabad legyen!...

Zeng hát a dal s a könyvek árja foly,
Némán pihenő drága hamvodon;
„Szentebb honunk s új mennyhazád nekünk,
Mióta bennök nyughelyed vagyon...“
Oh zengjen hát a dal s szünjék a könyv!
Örök fény ég az oltársír felett,
Ráirva van gyémánt betűkkel ez:
„Halál! tied a szellem nem lehet!“

Nem, nem lehet! porrá leszén a por!
De a szellem nem ismerhet határt,
S nem az oly nagy, minő tied vala,
Mely multat és jövőt magába zárt.

Oh, hát hadd zengjen fennen énekem:

Hirdesse a költő, szónok nevét;
Hisz' míg a vész elszórja hamvait —
Babérait mi sem dülhatja szét!

Kovács János.

Egy nap a mézes hetekből.

Elbeszélés.

Irta: Tasy P.

(Folytatás.)

A Kamillának czimzett levél így szól:
— „Kedves Kamillám! Nyolez hava, hogy töled távol vagyok, de ez idő alatt is képed folytonosan előttem lebegett. Rád gondoltam, ha a nap a láthatárra feljött, rád, midőn bucsú sugáiraival a hegyeket érinté. Hisz te vagy mindenem, ragyogó csillaga éjjelemnek. Tudom, ne is tagadd, hogy szerelmed hült irántam, a legközelebbi lefolyt négy hét alatt, miután nem irtam, de ha látni fogsz, megleszesz győződve: hogy nem irhattam. Tegnapelőtt egy Tiroba érkezett barátom tudósított, hogy atyád kényszeríteni akart, hogy egy gazdag, de rút bankár neje légy. Oh talán már az is vagy, mert nem irtál azóta. De ha így van, akkor esküszöm, hogy holnap után vagy én, vagy e bankár nem él többé.

E hó 10-én találkozni fogunk. Még te ezt ki fogod eszközölni, s irig szerető Károlyodnak.“

Kamilla elolvasá e sorokat s halál sápadt lön. Zavarában kiejtá a levelet kezeiből. Mór figyelemmel kísérté nejeének minden mozdulatát s móhon kapott a levél után. Elolvasá. Arczát kínos fájdalom kifejezése árnyalá be, szeméi haragot szikráztak s kezeit göresösen szoritá ököibe.

— Ez tehát asszonyom a szerelem — kiáltá tompa hangon, — melyet ön még egy negyed órával ezelőtt is kigyóként sziszegett?

— De Mór az istenért csak nem fogsz e levél miatt gyanúsítani, mely tökéletes rejtély előttem?

Rejtély? hahaha! nevetett fel a férj keserűen. Azt hiszi talán asszonyom, hogy ön iránti szerelmem minden felfogási tehetségemtől megfosztott s hinni fogok szavainak akkor is, midőn lovagja sorait a véletlen kezembe játsza.

— Ő tehát irt! kiáltá ön, midőn soraira ráismert s nem tilkolhatá el örömeét még előttem se!

— De Mór...

— Ne fárassza magát asszonyom, vágott közbe Szendei; mert a szavak, melyeket igazolására hozna, fel, csak gyűlöletesebbé tennék önt előttem, miután megvagyok győződve, hogy megesalt.

— Mór!! kiáltá fel Kamilla haraggal, de a következő pillanatban már zsebbeljébe rejté arczát s fájdalommal zokogá e szavakat: „Egy levél miatt gyanúsít! Oh én szerenesétlen.

— Sirjon asszonyom, könyei nem fogják szülni azt a hatást, melyre számít s ha ön elég erős volt szívemmel játékot üzni, el fogja birni e könyzárport is.

Ezek oly szavak voltak, melyekre egy nőnek el kell ájulni. Kamilla is megkísérté, de az ájulás csak gyenge idegzetű nőkön szokott erőt venni s vajmi sajnós nem gyenge idegű nőnek lenni s el nem tudni ájulni akkor, midőn a körülmények úgy akarják. Kamilla el akart ájulni s tett is oly mozdulatot, melyre ha férje lovagias, azonnal eczetért kiált, de a következő pillanatban tán Kamilla maga is

választmányi taggal valódi családi estélyé igyekezett tenni a táncestélyt.

A gyönyörű hölgykoszorúból nehéz választani; de mindannyit előszámlálni is nehéz, azért csak néhányat említünk meg: ott voltak, — a kecskeméti bálak lelkei, az aranyos kedvű Deák Mariska, Fényfi Matild, Herzeg Mari, Hajagos Mari, Körnöczy Aranyka, Fejes Ilka, Szel Szi, Horváth Lina, Papp Helén, Hankovszky Mariska, Kanyó Emma, Molnár Róza, Kozma Milka, Szegedi J., Csolnoki T., Bánhidi R. a fiatal Balogh J. és Bódogh-testvér pár.

A fiatal asszonyok közül Horváth Béláné, Pacsu Mihályné, Madarassy Lászlóné, dr. Szabó Lászlóné, Zomboriné, Magyar Lászlóné, László Károlyné, Mönusné, Blayerné, Fekete Istvánné és Farkas Mihályné s még nagyon sokan.

Az estély mint halljuk, csekély belépti díj mellett is 85 frtot jövedelmezett a jótékony nemes czélra. — Köszönet érte a rendező önegyletnek és a rendezés körül fáradozóknak.

Hogy béli referensi tisztünket igazságosan teljesítsük, meg kell dicsérnünk az estélyen működő Balogh András zenekarát, mert még ily jó kedvvel, összevágólag, ily fáradhatatlanul nem hallottuk őket táncestélyen működni, mi igen jó hatással volt a mulató közönségre is; — ha így halad Balogh zenetársulata, akkor igen megérdemli közönségünk pártolását.

Hogy a fénynek árnya is legyen, arról Hazai József vendéglős gondoskodott bora és vize élvezhetlensége által.

A folytonos jó kedvvel táncoló közönség reggeli 5 órakor oszlott szét.

Az amerikai nők.

(Vége.)

(N-g.) Az amerikai nők magukat királynőknek szeretik nevezni, — s úgy látszik valóban, hogy itt a férfi van a nő kedvéért teremtve. De igaz az is, hogy a férfiak udvariassága a nők irányában minden európai fogalmat túlhalad. Különösen feltűnő ez az utazásoknál — vasúton vagy hajón. Némely amerikai nő száz mértföldnyi utat tesz minden kísérő nélkül, de minden vele utazó férfi kötelességbeli lovagjának tartja magát; s minden körülmények között hatalmasan védelmezi, oltalmazza, segíti — a nélkül, hogy az illetelmet legtávolabbi megsejtésért. S ez nem épen csak az ifjú nők irányában történik, hanem a legidősebbek irányában is — s mondhatni — rangkülönbség nélkül, és nemcsak utazásban, de a közéletben is.

A magasabb körök, különösen télen nagy estélyeket rendeznek, s minél több a vendég, annál jelesebb az estély, melyek — valamint a nők öltözetei a lapokban leiratnak. (Itt kapósak ám a szerkesztők és újdondászok!) A fényűzés ily esetekben határt nem ismer. Ezen — úgynevezett magaskörök nem mindig rang vagy polgári állás, de néha csak gazdagság által különböznek az alsóbb osztályoktól. Így látni akárhányszor nagyszerű palotákat gazdagon, fényesen, de izléstelenül burtozva.

Oly eset is előadta magát, hogy egy meggazdagodott szerencsefia egy estély kedvéért levette házfedelét s üveg kúppal vonatta be. Ily gazdagokat aztán így szoktak az ottani lapok nevezni: „stockfish aristocrazia“ és „felső tízezerk“.

megbánta az előbbi mozdulatot, érezve, hogy nincs technikája az elájuláshoz.

Felegyenesedett, letörli könyeit s távozni készül a férje elé sietett. Megfogta karját s az angyalok szelid tekintetével nézett férje haragos arcába.

— S te hiszed e levélnek, melyet valószínűleg valamely kosarat kapott udvarlóm küld családi boldogságunk megrontására?

— Hagyja asszonyom a hízelt s ne iparkodjék olyan dolgokat felhozni, melyekről tudom, hogy nem igaz.

Már aztán ez sok: képes haragra lobbantani még az angyalok szelidségével felruházott nőt is. Tagadni, hogy Kamillának nem volt oly udvarlója, kinek kosarat adott, ez megsértése volt női büszkeségének.

— Ah te kegyetlen, szivtelen ember, kiálta fel Kamilla dühében, te nem szerettél soha.

Nagyon természetes következtetés, mert ha a férj csak a bolti számlát, a divatárus kontóját nem akarja kifizetni, abból csak azt lehet következtetni, hogy nem galant ember, de ha egyszer azt nem hiszi el, hogy nevének visszautasított udvarlója kosarat kapott kérői voltak, ez szivtelenség.

Talán Mór maga is beismerte ezt s némán hagyta el az iménti jelenetek színhelyét szobájába vonulva.

Kamilla sirt, most már nem fájdalommal, hanem haragjában. Aztán irószkört vett elő s elhatározta, hogy írni fog atyjának. S csakugyan írt, lefestve a legrútabb színekkel férjét. Elmondta benne, hogy mennyire durva, el, hogy mennyire nem becsüli őt, el, hogy mennyire boldogtalan. Midőn be volt fejezve a levél, lépteket hallott az előszobában,

Legnagyobb rész azonban munkára van szorítva, és szorgalom által tetemes jólétet lehet szerezni. E jólét általában mondható; gazdagság és szegénység, legalább végső szegénység ritkán fordul elő.

Rendes háztartást csak a leggazdagabbak visznek, — s még némely gazdagok is, míg a középvagyonosok családostól együtt vendéglőkből élnek, s ez által egész családok bizonyos közös társaságot alakítanak a vendéglőkben.

A házas, vagy önálló gyermekek szülei házában maradnak; de elkülönözve s szüleikhez csak kosztba járnak. A férfi üzlete után jár, míg neje hálószobájában varr, vagy regényeket s egyebet olvas s az egész család csak az étkezésnél találkozik. Ez sok ideig így tart, mert a nő csak igen későn lép ki szülei házából, hogy külön háztartást alakítson. Innen van, hogy a háztartás, mely nálunk a fiatal házasságnál a főörömök egyikét képezi, az amerikai nőknél teherre válik, miután ehhez szülei házában nem szokott.

Különben egy ily elkülönözött háztartás egyike a legköltségesebb dolgoknak. Azon szokás, hogy egy család egy egész épületet birjon, Angolországból származott át Amerikába, s egy ily háznak berendezése nagy költséggel jár; az is egyik főoka annak, hogy az újházak csak igen későn, vagy épen sohasem hagyják el a szülői házat.

Gyakran történik, hogy a család, miután évekig külön háztartást vitt, eladja bútorait, és ismét szülei házához, vagy vendéglőbe vonul.

Azt gondolhatná valaki, hogy a szülők és családok gyermekek ezen együtt lakása családi zavart okoz. Nem úgy van; a szülők soha sem avatkoznak gyermekeik s ezek egymás ügyeibe. Ezen eljárás annyira megy, hogy a szülők még nőtelen, vagy hajadon gyermekeik ügyeibe sem avatkoznak, legkevésbé pedig a házasságnál, miután a választás egészen függetlenül történik. Ez még a leányoknál is igen gyakori eset, a férfi gyermekeknek pedig egészen mindennapi dolog. — Az ifjú akárhányszor csak a menyegző napját tudatja szülei s ezek azt azon higgadsággal fogadják, mely az amerikaiakat minden elhatározó lépésnél vagy fontos teendőknél jellemzi.

Ha az amerikai nők helyzetét a mi nőink társadalmi állásával összehasonlítjuk, minden kényelem és előzékenység mellett is, melyet az amerikai nők élveznek, úgy látszik a mi nőink szerencsésebbek. Az amerikai nő osztja ugyan férje gazdagságát, vagyis tán épen ezt osztja, de gondjait nem; ő inkább csak polgári állásilag, de nem lelkileg társa férjének. Honnan veszi ez a pénzt, mely a költséges háztartásra szükséges: azzal a nő nem gondol, de ép oly egykedvűleg veszi, ha egy napon férje a szobába lép s bukását tudatja vele. Ily esetben minden eladatik, a család ismét segédnek áll be valamely kereskedésbe, s várja, míg a szerencse megfordul. A nő saját szolgálatjává lesz, spártai lelkierővel fog a munkához, — s gyakran a család ismét — ha nem is gazdagságra, de jólétre vergődik.

Sokat tesz az amerikaiaknál azon ügyesség, melylyel egyik üzletből — ha az jól nem megy, hirtelen egy másikra tud átmenni, s ha az időt eltalálja, gyakran szerencsét csinál.

Általában, ha a leggazdagabb köröket leszámítjuk, nincs meg itt azon társas élet, melynek

gyorsan elrejté a levelet s újra sirásra erőlteté magát, remélve, hogy férje hozzá jön, térdre borul, bocsánatot kér stb.

A léptek elhangzottak, nem voltak azok a férj léptei. Kamilla meghíusulva látta reményét. Mily költői lett volna pedig, gondolá magában, ha férje jön, térdre borul előtte s így kér bocsánatot. Ő aztán büntetésül sokáig ott hagyja térdelni, aztán felemeli megeseőlkö. De mindez nem történt meg s így Kamilla meggyőződött, hogy férje valóságos „börzianer“, kiből nincs semmi poesis.

Újra elővette az elrejtett levélkét s írni akart. A nők tulajdona az, hogyha sértve érzik magukat, vagy törnek-zúznak, vagy írnak s pedig levelet, a melyről előre tudják, hogy sohasem fog annak kezébe kerülni, a kinek írják. S Kamilla, mint mondtam újra írni akart, de mégis észbe jutott, hogy nem lehet, nem illik valakiről azt írni, hogy nincs benne poesis.

Eltette tehát a levelet s leült gondolkodni, de nem gondolkodott, csak boszankodott.

Az óra egyet ütött Jóska az inas belépett, jelelvén, hogy a tekintetes úr ma nem ebédel itthon, hol kívánja a tekintetes asszony a terítéket.

Kamilla szerette volna a eselédet dühében összezúzni.

Az óra megkezdé az ismeretes partitúrát „A férj az ajtó előtt“ operetteből játszani.

Kamilla végnélkül kellemetlennek találta a zenélő órát. Még ez is gúnyolódott „Férj az ajtó előtt“ tel, midőn a férj épen nem akart az ajtó előtt lenni.

Terítetek saját szobámban, förmedt Jóska Kamilla, melyből az inas megérthető, hogy hányat ütött az óra.

nálunk — lelke a nő. E fölött maguk az amerikai nők is panaszkodnak. „Mily szívesen hívnók meg — úgymond — szomszédnőinket magunkhoz látogatóba vagy mulatságba, — de mit tegyünk ez államban, hol a meggazdagodás az egyedüli minden!“

Már a szobák elrendezése barátságatlan. Középen egy asztal áll s két oldalról a falnál sorba helyezett székek, s nem úgy, mint nálunk az asztal körül. Látogatáskor a vendég elfoglal egy széket a falnál, s nem — miként nálunk — társaságosan az asztal körül. Különben is e látogatások este történnek, miután odahaza mindenki jóllakott, s ily látogatásoknál a vendéget étellel vagy itallal megkínálni egészen szokatlan.

Ez életmód az egész társadalmi életet az amerikai fővárosokban végtelenül unalmassá teszi, kivált télen át, midőn az üzlet pihen. Természetesen itt az üzlet a minden! A férfiak minden gondolata csak ez, éjjel nappal ezen török fejüket, míg a nő magára hagyatva, egészen házi körére és szobájára van szorítva.

Némi kivételt tesznek oly családok, melyek egyes házasságokból lesznek — azaz amerikaiak és idegenek között. De itt is leginkább a németek azok, kik egymás között némi színezetet fentartják az idevaló társadalmi életnek. De ezek is alább hagynak vele, mert utánzásra nem találnak.

S ezen állapota annak, mit mi társadalmi életnek nevezünk, nálunk az élet fűszere, különösen az észak-amerikai szabad államokban feltűnő; minden egyéb, mi nem vezet gazdagodásra, elhanyagoltatik. Ily körülmények között mi minden esetre e szabad nép fölött állunk.

Az ürgései nagy bögs levele.

Tisztelt Serkestő úr! Jaj! mig most is riskit az inam, ugy még ijedtem Sirdára fel viradóra! ipen muzsikálni akartunk a súp Matil kisassony ablakánál, mikor hallottuk „segítsig, rabló, zsvány“, salattunk is ostán, mint rigen a cserepár, kerek-sám mind a heten, a gereg templom felé, — a tóni úr háza sarkán, — akarom mondani — háza kerekinil már jobban hallatsott „gyilkos, zsvány, rabolják a postát“, mondta is a fiam „csereg a sarka vendig van“ — serencsítlenségünkre hamarabb oda irt nyótz zsuáv tiszzenhat — surony-nyal, a posta mester úr — mert a kiabált — már azs ablakon adogatta ki a kútsokat a „ki süti“ biztosnak, ki a zsuávokkal elősör azs utca ajtót — mint illik — azsután a konyha ajtót rohanta meg, harmadsor pedig a posta sobát nyitotta ki, honnan egy sip tarka vizsla — talán ipen levél pecsitelés miatt — bünsnek irezsvin magát, — osontott ki; — volt ijedsig, azsután egy kis sígyen, mondta is a primásom azs Andris rá kacsintva a postamester urra „sokat akar a sarka, de meg ijjestette a tarka.“

Irgis, 1872. február 1.

A nagy bögs.

Iskolai jelentés.

A kecskeméti reform. főiskola jogi tanosztályában a magántanulók vizsgái folyó 1871/2. tanév első (téli) felében következő rendben fognak megtartatni, u. m.:

1. az I-ső jogi tanfolyam tárgyaiból február 26. és 27., 2. a II-ik jogi tanfolyam tárgyaiból

De hogyan tölti a férj ez alatt az időt? Mindenesetre mint egy férfi, kinek neje van avec quelle s est brouillé s azon gondolkodik, hogy mit tegyen? Mert csak két út van: megbékülni, vagy elválni. Az első sokkal könnyebb, csak a legközelebbi cukrászdába kell menni s enni valami igen édeset, hogy az embernek szája ize legyen hozzá.

Szendei úr el is ment, hogy mily szándékkal, azt nem tudhatjuk, hanem annyi bizonyos, hogy inasának azt mondta: ma nem ebédelek itthon. Jóska tudta azt, hogy más szavakkal ez annyit tesz: feleségem elrontotta az étvágyam.

Félfóra mulva aztán Szendei úr ismét otthon volt. Beledobta magát egy karszékbe, melyre feleségénységéből kalapját helyezé, de mit érdekl az őt, ha egyszer ülni akar, hogy kalap s széken ül egyszerre. Ugy látszott, igen komoly gondolatok tartanak agyában promonadét. Elővette a levelet, melyet nevének írt valaki s meggyőződött arról, hogy ez a valaki Chapon iskolájából került ki, mert szörnyen szeret veszekedni. Legalább e szavak: „esküszöm, hogy holnap után vagy én, vagy e bankár nem él többé“ — azt engedik következtetni, hogy vivni akar. Ez nem rossz gondolat s Szendei úrnak csak egy megjegyzése volt rá, hogy ő bizony nem szeret vivni s az oly játékok, melyekkel halálos veszedelmek vannak összekötve, nem egyeznek meg elveivel. De ez a rettenetes ember nem fogja keresni, hogy elve ellen van-e? Ez a gondolat verejtéket faesart homlokára. Érezte, hogy neki nincs talentuma a viváshoz. Vivni tehát nem fogok! kiálta fel s oly léptekkel járt fel s alá, mintha egy tábornok előtt defilirozna.

(Folytatása következik.)

február 28. és 29., 3. a III-ik jogi tanfolyam tárgyaiból márczius 1. és 2-ik napjain.

Erről az illető magántanulók tudomás és alkalmazkodás végett értesítetnek.

Kecskemét, január 29. 1872.

Az igazgatóság által.

Helybeli újdonságok.

* **Báró Eötvös József** halálának évfordulója a tegnapi nap volt. A nemzet, melynek a nagy elhunyt lángelméje egy világra elragadó fényességét képezte, s művei mindenható világirodalom remekei közt foglalnak helyet — bizonyára kegyeletesen emlékezett meg e napon arról, kiről megemlékeznie honfűi kötelessége minden igaz magyar-nak. Báró Eötvös mint tudós, költő és állambölcsész nagyjaink közt mindig első helyen állt míg élt, s kevés azok száma, kik eme kitűnő tulajdonságaik mellé még oly nemesen dobogó szívet is örökölték, mint ő; még kevesebb azoké, kik mindezen tulajdonokkal mindig hazájuk és az emberiség boldogításán oly odaadólag fáradoztak, mint ő; ki hazáját és nemzetét s az egész emberiséget szívének lángoló szeretetével egészen átfogta, kinek szíve minden dobbanása a magyar nemzet boldogságának ohajtása volt. O nagy volt a nagyok közt, s ezt nem magas születésének, hanem annak tulajdoníthatjuk, hogy elméje a nagyszerű és fen-séges, miadmellett a nemesen emberies gondolatok kiapadhatlan kincstára volt, és hogy szívében a haza szerelmének olthatatlan lángja égett, s hogy ő nemesak lelkesedett nemzetét jöléteért, de teit — mindig, minden körülmények közt. Emlékezzünk még, fájó szívvel emlékezzünk a napra, 1871. febr. 2-ára, midőn halála híre villámként nyilalt át a hazán s a nemzet szívére sujtott le. Szörnyű fájdalomtól kitört jajkiáltásunkat egész világ meghallotta s a művelt külföld is részt vett fájdalomunkban, — mert Báró Eötvös halálával oly napja hunyt el a lángelméknek, mely nemesak a magyar irodalom egén ragyogott pazar fényvel, hanem átsugárzott az az egész művelt világ irodalmára s ott is tisztelt és becsült volt e fény, ott is meghajoltak e fény előtt... Halálának évfordulati napján jusson eszünkbe, hogy az ő elhunytával nagy s talán pótolhatlan veszteség érte nemzetünket; de viszont ne feledjük, hogy a hon és nemzet, melyet úgy szeretni lehet, mint a nagy elhunyt szereté hazáját és nemzetét; ne feledjük, hogy a nemzet, mely oly nagyokat sirat, mint báró Eötvös — nagy jövőre van hivatva. — Szeressük oly forrón a hazát, mint ő szereté azt...

* „**Báró Eötvös József emlékezete**“ a czíme azon szép, lelkesedéssel irt költeménynek, melyet mai tárczámban közlünk. A találó költemény alatt Kovács János neve áll, ki a helybeli róm. kath. főgymnasium közkedveségű magyar irodalom tanára s kitől hazai lapjainkban elszórva már eddig is sok sikerült s költői hivatottságról tanúskodó költemény jelent meg. A fiatal költő ezentúl lapunknak is állandó munkatársa leend.

— **Csibra János** 16 éves szolga-gyermek, mivel gazdájához rendőrileg visszaállított, mult hónap 26-án este felakasztotta magát; azonban idejekorán észrevétetvén, megmentetett.

— **Az iparos ifjúság** önképző egyesületének közgyűlése február 4-én, jövő vasárnap délután 3

órakor fog megtartatni, melyre az egyleti tagok az elnök által meghivatnak.

— **V. I. alpári jegyző úr** megint czáfolattal járult hozzánk, a lapunkban említett ama bizonyos hulla eltemetetésének megtagadása iránt, a mennyiben ahoz serumi köze sem lehetett, mert akkor a községben otthon sem volt. Ezt is hajlandók vagyunk elhinni, sőt most már azt is elhinnők, ha az alpári bíró mentegetné magát, hogy ő sem tud arról semmit, csak valahára legyen vége a feleselésnek; de már azt el nem hallgathatjuk, hogy V. I. úr, ki tudvalevőképen mint egyszersmind kecskeméti származású s itteni birtokos polgár, most M. I. ellen emel hirkoholási vádat s annak a község birtokán elkövetett visszaéléseit emlegeti. Figyelmeztetjük V. I. urat: hogy e vádak bíróság és közigazgatásilag már egy év előtt tárgyalattak Kecskeméten, jól ismerjük azokat, s ha V. I. úr is ismerte, nem most visszatorklásképen, de elkésve, hanem őszinte polgári kötelességből, azonnal a mint tudomására jutottak, tehát két vagy három év előtt kellett volna azokat bejelentenie.

* **Fenyítő eljárásunkban**, különösen a fontosabb eseteknél, az ügynevezett rendes pereknél, az ügymenetre igen kártékony befolyást gyakorolt, hogy a vádlottaknak védői, védírateikat hónapokig, sőt évekig sem iktatták be a jegyzőkönyvbe, hanem az összes iratokat maguknál hevertették. — És e visszaélés, — sajnos, leginkább első rangú ügyvédeinket terheli. — Mint értesültünk, a kir. törvényszék bünyügyi osztálya e részben szigorú eljárást fog követni, és a legelső késedelmezésnél az ügyvédet elmozdítván védői állásától, hivatalból fogja helyettesíteni, és jövőre az ily késedelmes ügyvédet törvényszéki megbízásban nem fogja részeltetni. Ezen eljárást helyeselni tudjuk, és tudomás végett ajánljuk figyelmükbe azon ügyvédeknek, kik a törvényszéki megbízásokat megfizetésnek tartják.

○ **A kutya mint posta-rabló.** A hét elején, mint halljuk, nagyobb mennyiségű pénz érkezett a kecskeméti postán, mely mielőtt rendeltetése helyére szállíthatott volna — egy éjen át a posta-hivatal kezelése alatt maradt. A kinek fogalma van a felelősségről, az előtt könnyen érthető, hogy a posta-mester úr agyában megfordulhatott a gondolat: mily szomorú jövő várna rá, ha neki arra kellene ébrednie, miszerint ez összeg elraboltatott. Természetes tehát — ha igaz, hogy az agyműködése álm közben sem szűnik meg — mikép álmában is e gondolat zavarta nyugalma, s miután az álmódó ember álomlátásával összhangban levő külbekhatások iránt nagy fokú fogékonysággal bír: a félalomban hallott zörejre felébredt posta-mester úrnak első gondolata volt: hogy a szomszéd szobában rablók vannak s a zörejtőlük ered. Kiugrott tehát ágyából, de gyertyát nem talált, s így az ablakot ütötte ki, torkaszakadtából kiabálván: „rabló! rabló! segítség! patrouille!“ A lármát a torony- és bolt-örök meghallván, tovább kiáltozóknak, — mig nem a város házától a patrouille megérkezett. A zörejt még folyton ismétlődött a postahivatali szobában — tehát a rablók nem menekülhetnek, — fegyveres nép előre! A bátor esendbízott embereit kiszegzett szuronnyal előre parancsolja, — az ajtó belöketik. s utczu fogjátok meg...! meg is fogták, de a fogoly nem rabló — még csak nem is..... hanem a posta-mester úr vadász-

kutyája volt! Ez okozta a nagy ijedséget, mi-nek úgy hiszszük, most a posta-mester úr legjohban örül.

Kimutatás a kecskeméti Takarékpénztár 1872. évi Jan. havi forgalmáról

Bevétel:

Pénztár állás 1871. Okt. 30.	12,176	frt. 69	kr.
Betételek után	100,507	" 11	"
Külföfle díjak után	1,910	" 26	"
" kamatok után	4,086	" 58	"
Kölesön visszafizetések után			
Állam és hitelpapírra előleg	13,731	" —	"
Váltók	159,998	" 60	"
Zálog	3,060	" —	"

Összesen: 295,470 frt. 24 kr.

Kiadás:

Visszafizetett betételek és tőkésített kamatok	64,063	frt. 54	kr.
Kifizetett folyó kamatok	65	" 52	"
Kölesönök			
Állam és hitelpapírra előleg	13,481	" —	"
Váltókra	160,644	" —	"
Zálogra	1,910	" —	"
Ingatlanra	23,700	" —	"
Pénztár-jegyért elhelyezett	15,000	" —	"
Üzleti folyó költség	267	" 36	"
Tisztviselők és szolgáló havi fizetése	224	" —	"

279,355 frt. 42 kr.

Pénztár állás 1872. Jan. 31-én 16,114 " 82 "

Főösszeg: 295,470 frt. 24 kr.

Markovits.

A Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank 1872. Január havi forgalmának kimutatása.

Bevétel:

Deczemberről átjött készpénz	4,414	frt. 60	kr.
Kötelezett takarékbetét	2,130	" —	"
Folyószámlára betét	52,874	" 88	"
Váltóköles.-ből visszafizettetett	56,839	" —	"
Előlegekből	9,104	" —	"
Kamatokban	1,612	" 94	"
Díjakban	725	" 72	"
Előlegek után bélyegilleték	14	" 30	"
Intő díjakban	16	" 63	"

127,732 frt. 07 kr.

Kiadás:

Váltó kölesönökben	46,850	frt. —	kr.
Előlegekben	14,326	" —	"
Folyószámlákra kifizettetett	29,253	" 09	"
Kamatokban	228	" 05	"
Tisztviselők fizetése	204	" 17	"
Üzleti költségekben	47	" 55	"
Álamilleték	5	" —	"

120,913 " 86 "

Pénztárban egyenleg Jan. 31-én 6,818 frt. 21 kr.

127,732 frt. 07 kr.

Blau.

Felelős szerkesztő: **Hornyik János.**

H I R D E T É S E K.

A hazai kiházasító részvénytársulat Pesten.

Mely a m. m. miniszterium 142. sz. leiratával engedélyezett és 500,000 frt. alaptőkével bír, tehetővé tette minden szegényebb, valamint gazdagabb, nőtlen, hajadon, vagy özvegyességben lévő t. cz. egyéneknek, hogy magának kedvező és jutányos feltételek mellett hozományt biztosíthassék u. m.:

10 ft. beiratási illeték és 50 krnyi hozzájárulási díjjal	500	ftot.
20 " " " " 1 frnyi " " "	1000	"
40 " " " " 2 " " "	2000	"
100 " " " " 5 " " "	5000	"
200 " " " " 10,000 " " "	10,000	"

Bővebben lehet értekezni, és biztosítási jelentéseket beadni, Goldhammer Mór megbízott ügynöknél

Kecskeméten a főtéren.

2-5

Földeladás.

Hegedűs János vásárhelyi kántornak a borbási pusztában, Kecskemét város úrréti határán, a szolnoki országrút mellett levő 100 holdas föld-birtoka szabad kézből eladó; értekezhetni magával a tulajdonossal, vagy helyben Grey Károly úrral.

2-3

Atulirt vas- és fűszerkereskedésében egy fiú, ki alsóbb osztályokat végzett; tanoncznak felvétetik.

Gyenes Sándor.

Egy jó házból való fiú, vas- és fűszerkereskedésbe vidéken felvétetik gyakor-nokul.

Értekezhetni **Koczó Sándor** tanár úrnál.

Belső sétasor, 170. szám. 1-3